

Satversmes tiesa

Preses relīze

Lieta Nr. 2022-42-01

22.11.2022.

Ierosināta vēl viena lieta par normām, kas regulē noziedzīgi iegūtas mantas pierādīšanu

Satversmes tiesas 3. kolēģija 2022. gada 21. novembrī ierosināja lietu “Par Kriminālprocesa likuma 124. panta sestās daļas, 125. panta trešās daļas un 126. panta 3.1 daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92.panta pirmajam un otrajam teikumam”.

APSTRĪDĒTĀS NORMAS

Kriminālprocesa likuma 124. panta sestā daļa nosaka: “Kriminālprocesā un procesā par noziedzīgi iegūtu mantu pierādīšanas priekšmetā ietilpstošie apstākļi attiecībā uz mantas noziedzīgo izcelsmi uzskatāmi par pierādītiem, ja pierādīšanas gaitā ir pamats atzīt, ka mantai, visticamāk, ir noziedzīga, nevis likumīga izcelsme.”

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 125. panta trešajai daļai uzskatāms par pierādītu, ka manta, ar kuru veiktas legalizēšanas darbības, ir noziedzīgi iegūta, ja kriminālprocesā iesaistītā persona nespēj ticami izskaidrot attiecīgās mantas likumīgo izcelsmi un ja pierādījumu kopums procesa virzītājam dod pamatu pieņēmumam, ka mantai, visticamāk, ir noziedzīga izcelsme.”

Kriminālprocesa likuma 126. panta 3.¹ daļa nosaka: “Ja kriminālprocesā iesaistītā persona apgalvo, ka manta nav uzskatāma par noziedzīgi iegūtu, pienākums pierādīt attiecīgās mantas izcelsmes likumību ir šai personai. Ja persona noteiktā termiņā nesniedz ticamas ziņas par mantas izcelsmes likumību, šai personai tiek liegta iespēja saņemt atlīdzību par kaitējumu, kas tai nodarīts saistībā ar kriminālprocesā noteiktajiem ierobežojumiem rīkoties ar šo mantu.”

AUGSTĀKA JURIDISKĀ SPĒKA NORMA

Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta pirmais un otrais teikums: “Ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Ikviens uzskatāms par nevainīgu, iekams viņa vaina nav atzīta saskaņā ar likumu.”

LIETAS FAKTI

Lieta ierosināta pēc Vladislava Ickovska (Vladyslav Itskovsky) (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikuma.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka izmeklētājs uzsāka un ar uzraugošā prokurora piekrišanu nodeva tiesai procesu par noziedzīgi iegūtu mantu. Ar pirmās instances tiesas lēmumu Pieteikuma iesniedzēja finanšu līdzekļi atzīti par noziedzīgi iegūtiem un konfiscēti valsts labā. Apelācijas instances tiesa, izskatot Pieteikuma iesniedzēja un viņa pārstāves iesniegtās sūdzības, pirmās instances tiesas lēmumu atstāja negrozītu. Tiesvedības procesa par noziedzīgi iegūtu mantu laikā piemērotas apstrīdētās normas. tiesības uz taisnīgu tiesu.

Pēc Pieteikuma iesniedzēja ieskata, apstrīdētās normas nenodrošina viņam Satversmes 92. panta pirmajam teikumam atbilstošas tiesības uz taisnīgu tiesas procesu. Proti, šajās normās esot iekļauta prezumpcija par mantas noziedzīgu izcelsmi. Savukārt Pieteikuma iesniedzējam esot uzlikts nesamērīgs pienākums šo prezumpciju atspēkot un tas esot pretrunā ar nevainīguma prezumpcijas būtību un mērķi. Tādējādi ar apstrīdētājām normām esot aizskartas Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 92. panta pirmajā un otrajā teikumā ietvertās tiesības.

TIESAS PROCESS

Lietas sagatavošanas termiņš ir **2023. gada 21. aprīlis**.

Par lietas izskatīšanas procesa veidu un datumu tiesa lemj pēc lietas sagatavošanas.

Lēmums par lietas ierosināšanu pieejams šeit: https://www.satv.tiesa.gov.lv/wp-content/uploads/2022/11/2022-42-01_lemums_par_ierosinasanu.pdf

Relīze sagatavota, lai informētu sabiedrību par Satversmes tiesas darbu. Detalizētāka informācija par Satversmes tiesas aktualitātēm, ierosinātajām un izskatītajām lietām pieejama Satversmes tiesas mājaslapā www.satv.tiesa.gov.lv. Aicinām sekot līdzi informācijai arī tiesas *Twitter* kontā [@Satv_tiesa](https://twitter.com/Satv_tiesa) un tiesas *Youtube* [kanālā](#).

Zanda Meinarte

Satversmes tiesas

Sabiedrisko attiecību speciāliste

Zanda.Meinarte@satv.tiesa.gov.lv

67830759, 26393803